

Labor de sant Rafael (I)

Article sobre la labor de sant Rafael, l'apostolat que, sense constituir cap associació o agrupació, realitzen els fidels de l'Opus Dei amb la joventut.

03/05/2012

El 1932, durant un recés espiritual, sant Josepmaria va tenir la inspiració divina d'invocar per primera vegada els patrons dels diferents camps apostòlics que componen l'Opus Dei: els Arcàngels sant Miquel, sant Gabriel i sant Rafael, i els Apòstols

sant Pere, sant Pau i sant Joan. Sota el patrocini de sant Rafael i de sant Joan s'enquadra la labor o obra de sant Rafael, nom amb el que s'anomena l'apostolat que, sense constituir cap associació o agrupació, realitzen els fidels de l'Opus Dei amb la joventut [1] .

La tasca pastoral que l'Obra exerceix al servei de l'Església es pot resumir en ensenyar, a molta gent, que tots els moments i circumstàncies de la vida poden esdevenir ocasió d'amor a Déu, i de servei alegre i senzill a les ànimes. Encara que l'Opus Dei i els seus apostolats són oberts a qualsevol persona, la tasca amb els joves, esperança de l'Església, serà sempre una prioritat [2] . Per això, quan es comença el treball apostòlic en un lloc nou, es comença per l'obra de sant Rafael, i tots els fidels de la Prelatura, cada un en la mesura de les seves possibilitats, col·laboren en aquesta tasca amb temps i iniciativa.

L'objectiu essencial i immediat de l'obra de sant Rafael és oferir formació cristiana i humana, tant a universitaris i estudiants d'escoles secundàries, com a joves de diverses professions i condicions socials. De manera pràctica, adequada a les circumstàncies personals de cada un, s'ajuda a aprofundir en les riqueses de la fe i en les conseqüències que té portar una vida d'acord amb l'Evangeli i als compromisos baptismals. En definitiva, es tracta d'afavorir que la gent jove desenvolupi les capacitats humanes i espirituals i les posi al servei de Déu i dels altres: formar fills fidels de l'Església, ciutadans exemplars, cristians lliures i conseqüents en la vida professional, familiar i social.

"La formació dels fidels laics té com a objectiu fonamental el descobriment cada vegada més clar de la pròpia vocació i la disponibilitat sempre més gran per viure-la en el

compliment de la pròpia missió [...]. En la vida de cada fidel laic hi ha moments particularment significatius i decisius per discernir la crida de Déu i per acollir la missió que Ell confia. Entre ells hi ha els moments de l'adolescència i de la joventut" [3] . La labor de sant Rafael facilita que els joves tinguin una trobada personal amb Jesucrist i, com a conseqüència, que cadascú descobreixi nous horitzons vitals i correspongui a la seva crida a l'Església [4] . Aquesta tasca sobrenatural de formació està impregnada del respecte a la llibertat característic de l'esperit de l'Opus Dei, i mira a despertar en els joves l'ideal d'un compromís cristià viscut de ple. "Una educació veritable ha de suscitar la valentia de les decisions definitives, que avui es consideren un vincle que limita la nostra llibertat, però que en realitat són indispensables per créixer i assolir quelcom gran en la vida,

especialment perquè maduri l'amor en tota la seva bellesa; per tant, per donar consistència i significat a la nostra llibertat" [5] .

La formació espiritual i humana profunda que reben, posa a moltes persones joves -amb edat i maduresa suficient per saber bé què fan- en condicions de conèixer, preparar-se i correspondre a la vocació cristiana, amb llibertat, alegria i responsabilitat. Com és lògic, la major part dels que participen en els mitjans de formació de l'Opus Dei, en el futur, seran pares de família. A tots s'ensenya, com va insistir sempre sant Josepmaria, que el matrimoni és autèntica vocació divina, per servir al Senyor tractant de fer de la família una llar cristiana, lluminosa i alegre. Si ho desitgen, més endavant podran participar en la labor de sant Gabriel. Altres perceben que Déu els crida a l'Opus Dei vivint el do del celibat apostòlic,

elecció d'amor que porta a donar-se al Senyor amb tot el cor. Per a aquests, la labor de sant Rafael sol ser el mitjà ordinari per preparar-se a rebre la crida divina a l'Opus Dei com a Numeraris o Agregats. I, amb la gràcia de Déu, tampoc no manquen joves als quals s'orienta cap al sacerdocí o cap a la vida religiosa, si aquesta és la seva vocació.

1. Centres de sant Rafael: ambient

Sant Josepmaria va disposar que en els centres de sant Rafael s'emmarqués el text del Senyor sobre el manament nou [6], com a recordatori de l'ambient de caritat, de fraternitat humana i sobrenatural, que ha de presidir tota la tasca que s'hi realitza. El clima d'afecte, d'alegria i de confiança que s'hi respira -de família cristiana- facilita que els qui van al centre sentin la casa com a pròpia, aprenguin a tenir

detalls de servei amb els altres, i col·laborin amb petits encàrrecs materials.

A través dels diferents mitjans de formació, s'ensenya als joves que, com Jesucrist, *perfectus Deus*, *perfectus homo* (perfecte Déu, perfecte home), per arribar a la santedat, cal que siguin molt humans. Ser bons fills de Déu comporta ser bons estudiants, bons professionals, bons fills, bons germans, bons amics. Amb exemples pràctics, s'explica la manera d'exercir les diferents virtuts del cristià, que no és res més que identificar-se amb els sentiments que va tenir Jesucrist [7] : esperit de servei, generositat, amabilitat en el tracte, alegria, fortalesa, templança, sinceritat, etc. En particular, hom recorda sovint el valor humà i sobrenatural de l'estudi -que és obligació greu [8] -, i que han d'exercitar la justícia i la caritat en el

compliment dels deures. Alhora, es parla de la responsabilitat per adquirir una formació professional sòlida, amb afany de servir millor a la societat. Com a resultat de l'esperit de santificació a través del treball ordinari, en els centres de sant Rafael s'hi fa un ambient de laboriositat i d'aprofitament del temps.

Juntament amb les virtuts humanes, s'ajuda a descobrir i a créixer en amistat amb Jesucrist enmig dels quefers ordinaris. En aquest sentit, un primer aspecte que s'ensenya és que la vida cristiana requereix una sòlida formació doctrinal que comença per l'estudi -o el repàs- del Catecisme de l'Església Catòlica. Així mateix, des del principi s'explica que "la vocació cristiana, per la seva mateixa naturalesa, és també vocació a l'apostolat" [9] . Per tant, l'autèntic progrés en la vida espiritual -que es resumeix en el progrés de la virtut de

la caritat- es manifesta en un apostolat intens amb parents, amics i companys: pregar pels que ens envolten, interessant-se per la seva situació cristiana i humana, i mirant d'apropar-los a Déu extremant la delicadesa. En definitiva, a tots se'ls transmet un sentit de l'amor cristià profund perquè, de manera natural, creixi el desig eficaç de fer apostolat.

" Viu la teva vida ordinària; treballa on ets, mirant de complir els deures del teu estat, d'enllestir bé la feina segons la teva professió o ofici, progressant, millorant a cada jornada. Sigues lleial, comprensiu amb els altres i exigent amb tu mateix. Sigues mortificat i alegre. Aquest serà el teu apostolat. I, sense que en sàpigues els motius, per la teva pobra misèria, els qui et volten vindran a tu, i amb una conversa natural, senzilla —a la sortida de la feina, en una reunió de família, a l'autobús, en un passeig, a qualsevol lloc— parlareu d'inquietuds que estan

en l'ànima de tots, bé que de vegades no se'n vulguin adonar: les entendran més, quan comencin a cercar Déu de debò " [10] .

2. Direcció espiritual

La direcció espiritual apareix a la vida de l'Església com a mitjà tradicional per acompanyar i orientar al cristià [11] . " Coneixeu de sobres les obligacions del vostre camí de cristians, que us conduiran sense pausa i amb calma a la santedat; també esteu previnguts contra les dificultats, pràcticament contra totes, perquè s'entreveuen ja des del començament del camí. Ara us insisteixo que us deixeu ajudar, guiar, per un director d'ànimes, a qui confieu totes les vostres il·lusions santes i els problemes quotidians que afecten la vida interior, els daltabaixos que sofriu i les victòries " [12] .

A l'Opus Dei hi ha àmplia experiència de l'eficàcia de la direcció espiritual

que proporcionen sacerdots i laics. Constitueix una gran tasca de suport humà i espiritual perquè moltes persones, amb l'ajuda de la gràcia, trobin Crist, en l'exercici generós de la seva llibertat i responsabilitat personals. D'ordinari, s'hi facilita als centres de sant Rafael, però també es pot fer en una església, a la capellania d'una universitat, en una escola promoguda per amics o fidels de la Prelatura, etc. Naturalment, en explicar la conveniència de la direcció espiritual es respecta la llibertat de les consciències: s'ofereix aquesta ajuda, eficaç per a la seva vida interior, als qui lliurement ho desitgen, sense imposar-la a ningú. En els llocs on és poc conegut el seu gran valor, s'explica adequadament, donant-li un altre nom, si cal, perquè s'entengui la seva importància i utilitat.

" La tasca de direcció espiritual s'ha d'orientar sense dedicar-se a fabricar

criatures que estiguin mancades de judici propi i que es limitin a executar materialment allò que un altre els diu; al contrari, la direcció espiritual ha de tendir a formar persones de criteri. I el criteri suposa maduresa, fermesa de conviccions, coneixement suficient de la doctrina, delicadesa d'esperit, educació de la voluntat " [13] . Les persones que cerquen acompanyament espiritual reben alè per a la vida cristiana. Hom els impulsa a adquirir una pietat profunda, basada en l'esperit de filiació divina, orientada a conèixer i estimar Jesucrist i, amb Ell i en Ell, el Pare i l'Esperit Sant. Hom anima a conrear el recurs confiat a la Santíssima Mare de Déu, l'amor a l'Església, la veneració i l'afecte al Papa i als Bisbes. Hom els orienta a freqüentar els sagraments i a començar i recomençar en les lluites amb alegria, humilitat i confiança en la gràcia.

Hom hi parla especialment de la santificació de la vida quotidiana; com convertir la feina en pregària i complir, amb esperit cristià, les obligacions de justícia i caritat, especialment amb els més necessitats. Es conversa de tot allò que pugui afavorir la netedat de cor, la santa puresa, pressupost per arribar a la intimitat amb Jesús [14] . D'aquesta manera, també es reforça la pròpia personalitat. Hom estimula a imitar la fidelitat de Crist al Pare, amb coherència, sent sempre la mateixa persona a casa, a la feina, en el tracte amb els amics, en la diversió i en el descans, sense mimetitzar-se en l'ambient. Els nois reben suport per mantenir-se units a la Creu del Senyor, especialment en els detalls de servei i en la cura de les coses - petites i grans- que fan agradable el tracte amb els altres. En una paraula, se'ls ajuda a viure de manera conseqüent i coherent amb la fe, que

és el camí per ser feliços a la terra i després al Cel.

3. Amistat humana i sobrenatural

" El principal apostolat que els cristians hem de realitzar en el món, el millor testimoni de fe, és contribuir a fer que dins l'Església es respiri el clima de l'autèntica caritat " [15] .

Aquesta caritat que amara tota la formació que es proporciona als centres de sant Rafael, es viu a través de l'amistat humana i sobrenatural. "*A fi que aquest món nostre avanci per un camí cristià —l'únic que val la pena—, hem de viure una lleial amistat amb els homes, basada en una prèvia lleial amistat amb Déu "* [16] .

Com va fer sempre sant Josepmaria, cal aprendre a escoltar, comprendre, disculpar i animar amb l'exemple i amb una exigència plena d'afecte i de paciència. Formar no es redueix a donar lliçons; ensenyar i aprendre

van units a l'afany de servir-se mútuament amb alegria. L'afany sobrenatural i humà per la millora espiritual de la gent jove porta a atendre'ls amb sol·licitud i delicadesa, perquè aprofundeixin progressivament en el tracte amb Jesucrist. Amb la gràcia de Déu i una amistat profunda i sincera, els joves que participen dels mitjans de formació de l'Opus Dei, a poc a poc, s'atansen al Senyor i es contagien del foc del seu amor.

L'amistat, a més de mitjans sobrenaturals, exigeix temps i generositat. " *Quan et parlo de «apostolat d'amistat», em refereixo a amistat «personal», sacrificada, sincera: de tu a tu, de cor a cor* " [17] . Suposa obertura de ment i de cor i també un " *esforç cordial per comprendre les conviccions dels nostres amics, encara que no arribem a compartir-les, ni a acceptar-les* " [18] . Lògicament, l'apostolat podrà

dur a invitacions a trobades de formació, però això no serà més que una manifestació de quelcom molt més profund i essencial que el fet de participar en unes activitats determinades. Sant Josepmaria deia que calia dedicar a cada ànima el temps que necessiti, i posava com a exemple la paciència dels monjos de l'edat mitjana per miniar -full a full- un còdex. Es facilita el seu progrés acompanyant a cada un sense brusquedats, amb comprensió, sense forçar; veient sempre primer allò positiu de cada persona. I, quan algun no respon, o sembla fins i tot que retrocedeix, és indispensable tenir més paciència encara, ajudar-lo amb la pregària i amb el tracte personal: així es palesa també la rectitud d'intenció d'una amistat sincera.

M. Díez

Octubre 2010

Bibliografia bàsica Catecisme de l'Església Catòlica , nn. 1435, 2695

Joan Pau II, Exhortació apostòlica *Christifideles laici* , 30-XII-1988, nn. 57-64

Sant Josepmaria, *Camí* , nn. 56-80; 360-386; 902-928

Sant Josepmaria, *Solc* , n. 727-768

Andrés Vázquez de Prada, El Fundador del Opus Dei, tom I, Rialp, Madrid 1998, pàg. 474-484

© ISSRA, 2010

.....

[1] El recurs a sant Rafael té les seves arrels en la Sagrada Escripura, que explica com l'ancià Tobit demana a l'Arcàngel sant Rafael que es faci càrrec del seu fill Tobies, per "acompanyar-lo i servir-li de guia» (Tb 5,10), en un llarg viatge,

durant el qual el noi coneixerà els designis de Déu sobre la seva vida.

[2] Cf Concili Vaticà II, Declaració *Gravissimum Educationis* , núm. 2.

[3] Joan Pau II, Exhortació apostòlica *Christifideles laici* , n. 58.

[4] “No es comença a ser cristià per una decisió ètica o una gran idea, sinó per la trobada amb un esdeveniment, amb una Persona, que dóna un nou horitzó a la vida i, amb això, una orientació decisiva" (Benet XVI, encíclica *Deus caritas est* , n. 1).

[5] Benet XVI, Discurs als participants en la IV Assemblea eclesial nacional italiana, Verona, 19-X-2006.

[6] *Mandatum novum do vobis: ut diligatis invitem, sicut dilexi vos, ut et vos diligatis invitem. In hoc cognoscent omnes quia discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad invicem* : "Un manament nou us

dono: que us estimeu els uns als altres. Com jo us he estimat, estimeu-vos també els uns als altres. Tothom coneixerà que sou els meus deixebles, si us teniu amor els uns als altres" (*Jn* 13, 34-35).

[7] Cf *Fl* 2, 5 ss.

[8] Cf Sant Josepmaria, *Camí*, n. 334.

[9] Concili Vaticà II, Decret *Apostolicam Actuositatem*, n. 2; cfr. *Catecisme de l'Església Catòlica*, n. 863.

[10] Sant Josepmaria, *Amics de Déu*, n. 273.

[11] Per exemple, cf. *Catecisme de l'Església Catòlica*, nn. 1435, 2695.

[12] Sant Josepmaria, *Amics de Déu*, n. 15; cf. *Camí*, nn. 59, 60, 62, 63.

[13] Sant Josepmaria, *Converses amb monsenyor Escrivà de Balaguer*, n. 93.

[14] Cf Mt 5, 8; *Catecisme de l'Església Catòlica* , n. 2336.

[15] Sant Josepmaria, *Amics de Déu* , n. 226.

[16] Sant Josepmaria, *Forja* , n. 943.

[17] Sant Josepmaria, *Solc* , n. 191.

[18] Sant Josepmaria, *Solc* , n. 746.

Miguel Díez // Collationes.org

---

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-es/article/labor-de-sant-
rafael-i/](https://opusdei.org/ca-es/article/labor-de-sant-rafael-i/) (02/04/2026)